

تکلیف شب

از دیده و کلام شنان و اساتید فن

زعره مرادی

سرشناسه	: مرادی، زهره، ۱۳۴۸-
عنوان و نام پدیدآور	: تکلیف شب از دیدگاه کارشناسان و اساتید فن / زهره مرادی.
مشخصات نشر	: قم: انتشارات معصومین، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ۵۶ص: مصور.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۰۰-۰۶۷۹-۱۵۰۰۰ ریال.
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا	
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۵۴.
موضوع	: تکلیف شب
موضوع	: آموزش ابتدایی -- مشارکت والدین
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۱ ث ۴ م / ۱۰۴۸ BP
رده‌بندی دیوبی	: ۳۷۱/۳۰۲۸۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۹۶۸۴۹۱

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

- ♦ نام کتاب: تکلیف شب از دیدگاه کارشناسان و اساتید فن
- ♦ مؤلف: زهره مرادی
- ♦ ناشر: انتشارات معصومین
- ♦ ناظر فنی چاپ: حسن خرسندی
- ♦ ویراستار: هادی ربانی
- ♦ تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه
- ♦ چاپ: امید ضامن آهو
- ♦ نوبت چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۱
- ♦ قیمت: ۲۰۰۰ تومان
- ♦ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۰۰-۰۶۷۹-۱۵۰۰۰

قم، خیابان ارم، جنب کوچه ۱۱، زیرزمین داروخانه نصر.
تلفن: ۰۲۵۱-۷۷۴۸۸۱۸ همراه: ۰۹۱۲۴۵۲۴۸۸۲

Email: nashr_masomin14@yahoo.com

قم، خیابان ارم، جنب کوچه ۱۱، انتهای سالن نمایشگاه دائمی کتاب، انتشارات صلا.

تلفن: ۷۷۳۸۵۱۶ - ۷۷۳۹۰۵۰

تهران، میدان انقلاب، پاساژ مهستان، انتشارات صلا، تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۴۳۸۲۵ همراه: ۰۹۱۲۱۶۹۲۳۲۵

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه
۱۱.....	شکستن الگوهای قدیمی
۱۵.....	چگونگی تکلیف شب در ایران
۱۸.....	کمک مدرسه در انجام تکالیف
۲۰.....	۱- ایجاد شرایط مطلوب و نوازم مناسب برای انجام تکالیف در شب
۲۱.....	۲- شناخت روش یادگیری کودک
۲۴.....	۳- نظارت بر تکلیف شب با اطمینان چه حد؟
۲۷.....	انواع تکلیف از نظر مدت زمان
۲۸.....	راهکارها در افت تکالیف
۲۹.....	مشق شب، تمرین تازه‌ها
۳۰.....	برقراری ارتباط دوسویه
۳۰.....	آموختن از راه مشق شب
۳۱.....	تعیین میزان مناسب تکلیف
۳۲.....	نقش معلمان در تکالیف دانش‌آموزان
۳۴.....	چگونه بچه‌ها را وادار کنید تا تکالیفشان را خودشان انجام دهند؟
۳۵.....	ارزیابی کار دانش‌آموزان
۳۹.....	فعالیت آموزشی (خواندن - شعر)
۴۰.....	پیشنهاد

- گل برفی‌ها..... ۴۱
- شش مورد از رایج‌ترین مشکلات انجام تکلیف درسی و ارائه راه‌حل‌های آنها ۴۱
- ۱- کودک تمام سعی خود را به کار نمی‌گیرد:..... ۴۱
- ۲- کودک از انجام تکلیف درسی امتناع می‌ورزد..... ۴۲
- ۳- کودک در آوردن تکلیف درسی‌اش به خانه کوتاهی می‌کند..... ۴۲
- ۴- کودک تمام طول شب را صرف انجام تکلیف درسی‌اش می‌کند..... ۴۳
- ۵- کودک تکلیفش را به تنهایی انجام نمی‌دهد..... ۴۳
- ۶- اگر شما در منزل نباشید کودک تکلیف درسی‌اش را انجام نمی‌دهد..... ۴۴
- توصیه‌هایی برای پدران و مادران..... ۴۶
- ارائه‌ی تکلیف به دانش‌آموزان براساس نظام هوش‌های چندگانه گاردنر..... ۴۷
- نظرات ارزشمند کارشناسان و اساتید فن در مورد تکلیف..... ۴۸
- توصیه‌های کارشناسان به معلمان اولیا در مورد مقدار تکلیف شب..... ۴۹
- زمان تکلیف..... ۵۰
- چگونه باید به فرزندان در انجام تکالیف خانه کمک کنید؟..... ۵۱
- منابع:..... ۵۴

مقدمه

امروزه بیشتر خانواده‌ها در مورد وظایف تحصیلی که کودکان باید به عهده بگیرند، مشکل دارند و دلیلش هم معمولاً آزرده‌گی از مدرسه، معلم و شوق روزانه است. در واقع دانش‌آموزان به جای لذت یادگیری، مناسبات اغلب فشار، دعوا و بی‌نظمی‌های شدید را تجربه می‌کنند.

در تعریف مشق شب می‌توان گفت اصولاً مشق شب، تکلیفی است که از طرف آموزگار به دانش‌آموزان محول می‌شود، به منظور این که در ساعات غیر از مدرسه انجام شود. در حال حاضر عقیده عمومی در مورد مشق شب بین حمایت از آن و مخالفت با آن جریان دارد. بیشتر والدین وقتی کودکان مشق شب را بی‌دقت انجام می‌دهند یا نمره‌های بد می‌گیرند، احساس مسئولیت و گناه می‌کنند. در چنین مواقعی، پدر و مادرها گمان می‌کنند کوتاهی کرده‌اند، وقت کمی گذاشته‌اند و به اندازه کافی جدی نبوده‌اند و با درک و فهم با کودکان رفتار نکرده‌اند؛ بنابراین نه تنها در جامعه

ما، بلکه تقریباً در همه جای دنیا والدین می‌کوشند با کلام خویش با کودک صحبت کنند و به جایزه، جریمه، معلم خصوصی و یا حتی مشاوره با یک روانشناس یا متخصص متوسل می‌شوند تا بالاخره بتوانند یک دانش‌آموز تا حدی موفق بسازند.

در واقع دانش‌آموزان قادر به درک این مسأله نیستند که هدف آموزش مدرسه‌ای، ایجاد زیربنایی برای شروعی موفقیت‌آمیز در زندگی است. بیشتر بچه‌ها چنین تصور می‌کنند که آنها فقط برای مدرسه درس می‌خوانند نه برای زندگی آینده، و انگار مدرسه فقط برای این وجود دارد که زندگی را به آنها سخت کند و شاید به همین دلیل است که گاه انجام تکالیف درسی برای آنان بی‌نهایت دشوار و سنگین می‌شود.

در حال حاضر انجام دادن تکالیف درسی، مشکلات متعددی دارد. یکی از مشکلات رایج در انجام تکالیف درسی دانش‌آموزان این است که برخی از آنان به تنهایی تکالیف درسی خود را انجام نمی‌دهند، در حالی که ممکن است آنها از توانمندی لازم نیز برخوردار باشند یا دسته‌ای از این دانش‌آموزان اصرار دارند تمام مدت والدینشان کنار آنها بنشینند. در این موارد لازم است پدر و مادر صریح و بی‌پرده به فرزندشان بگویند از او انتظار دارند به تنهایی تکلیف مدرسه خود را انجام دهد. شما در اینگونه موارد تنها باید زمانی به فرزندتان کمک کنید که او به قدر کافی تلاش کرده و

موفق نشده است یا مواقعی پیش می‌آید که دانش‌آموز در حل مسأله‌ای با دشواری روبه‌رو می‌شود.

در برخی موارد وقتی می‌خواهید به فرزندتان کمک کنید، کارهای او را به اجزای کوچک‌تر تقسیم کنید و با او به گونه‌ای رفتار کنید که اعتماد به نفسش افزایش یابد.

لازم است بدانید بعضی از بچه‌ها به انگیزه بیشتری احتیاج دارند تا کارشان را به تنهایی انجام دهند. از دیگر مشکلات شایع این است که فرزند شما تا آخرین لحظه برای اتمام تکالیفش صبر می‌کند. در واقع آن‌قدر تعلل می‌کند که کار به دقیقه آخر می‌گردد. بعد می‌مانند که چه باید بکنند. این طرز برخورد، همه خانواده‌ها را زیر فشار می‌برد. در اینجا لازم است با فرزند خود بنشینید و با لحنی محکم و قاطعانه به او بگویید بدایتان قابل قبول نیست که انجام دادن تکالیفش را به دقایق آخر بیدار.

هر روز برنامه کاری فرزندتان را واریسی کنید و ببینید هر بخش از برنامه به موقع انجام شده باشد. بعضی از بچه‌ها برای این که تکالیفشان را به موقع انجام دهند، به عوامل انگیزه‌بخش بیشتری نیاز دارند. می‌توانید به کارهای خوب آن‌ها در انجام دادن تکالیف مدرسه امتیاز یا جایزه بدهید.

«مشق شب همواره دغدغه‌ای برای آموزگار، دانش‌آموزان و حتی والدین بوده و هست».

برای بسیاری از آموزگاران، تکلیف منزل جزئی جدایی‌ناپذیر از آموزش است؛ چرا که به عقیده‌ی آنها، انجام تکالیف راهی برای افزایش مهارت دانش‌آموزان است. از سوی دیگر معتقدند، انجام هر تکلیف راهی برای شناختن ضعف‌ها و ناآموخته‌هاست. اما برای بسیاری از دانش‌آموزان تکلیف منزل، بیگاری، اجبار و حرکتی وقت‌گیر و کلافه‌کننده است که جز خسته کردن نتیجه‌ای ندارد؛ به ویژه برای دانش‌آموزانی که مطالب درسی را سریع‌تر از هم‌کلاسی‌هایشان فرا می‌گیرند. لجبازی و جدال میان دانش‌آموز و آموزگار نیز، دقیقاً از این تفاوت تفکر و نگاه نشأت می‌گیرد. به ویژه اگر آموزگار تأکید بر انجام تکالیف‌ها و سپس کنترل دقیق آنها داشته باشد و گاه تنبیهی هم برای دانش‌آموزان سرکش در نظر بگیرد. جالب این که در موارد بسیاری، تکرار چندباره‌ی تکالیف‌های انجام نشده، به عنوان تنبیه در نظر گرفته می‌شود!

به عقیده‌ی روانشناسان شکی نیست که تکرار اولین درس‌های ارائه شده، راهی برای فراگیری بهتر آنهاست و مشق شب یکی از شیوه‌های تکرار است؛ اما روش‌های بهتری نیز برای تکرار مطالب درسی و به خاطر سپردن آنها وجود دارند؛ روش‌هایی که هم آموزگار را به هدف خود، که همان آموزش بهتر است؛ می‌رسانند و هم دانش‌آموز با انجام تکالیف‌های فراوان، بیهوده و خسته‌کننده، افسرده و کلافه نمی‌شود.